

Notitie

Datum: 19 juni 2024
Aan: De voorzitter van de Bestuurscommissie Bestrijding schoolverzuim en voortijdig
Van: Het Dagelijks Bestuur van de GGD Brabant Zuidoost
Onderwerp: Verlenging contract met leverancier van Centrale Leerlingen Registratie
Leerplicht/Doorstroompunt

Historie en context

In 2017 hebben de colleges van B&W van de 21 gemeenten in onze regio de verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden m.b.t. leerplicht en doorstroompunt (voorheen RMC) gedelegeerd aan het GGD-bestuur.

De gemeenschappelijke regeling GGD BZO is hierop destijds aangepast. Het GGD-bestuur heeft hiervoor een speciale Bestuurscommissie Bestrijding schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten geïnstalleerd die ressorteert onder het GGD-bestuur en de gedelegeerde bevoegdheden uitoefent. Deze commissie bestaat uit de wethouders onderwijs van de 21 gemeenten. Het GGD-bestuur heeft de uitvoeringsbevoegdheden aan de leerplichtambtenaren van de 21 gemeenten en aan de doorstroomcoaches van Eindhoven en Helmond gemandateerd. De afspraken zijn vastgelegd in een convenant dat tot 2027 loopt.

Voor deze constructie is destijds gekozen omdat de RVIG (De Rijksdienst Voor Identiteitsgegevens) destijds heeft aangegeven dat het onderbrengen van de bestuurlijke verantwoordelijkheden en het formeel onderbrengen van het registratiesysteem bij een aparte rechtspersoon een voorwaarde is om leerplichtambtenaren en doorstroomcoaches toegang te kunnen geven tot (en te kunnen laten muteren) gegevens van alle leerlingen in de regio in het registratiesysteem.

Deze gekozen constructie voorziet bovendien in de wens van gemeenten om de gebruikelijke werkwijze bij leerplicht en doorstroompunt te continueren d.w.z. dat:

- Leerplichtambtenaren en doorstroomcoaches toegang kunnen hebben tot data van alle leerplichtige en kwalificatie plichtige leerlingen en voortijdige schoolverlaters, ook die in een andere gemeente binnen de regio ZOB wonen. Deze werkwijze is gewenst omdat er ook leerlingen uit een andere gemeenten op een school in de eigen gemeente zitten (vooral in het speciaal onderwijs, VO en het MBO).
- Leerplichtambtenaren en doorstroomcoaches in dienst blijven bij de gemeente en aangestuurd worden door de colleges.
- Gemeenten de eigen couleur locale kunnen toepassen in (de uitvoering van) de leerplichtwet en de RMC wet.

Bovenstaande wensen gelden nog steeds en zouden ook het uitgangspunt moeten vormen voor de eventuele nieuwe juridische constructie.

Daarnaast heeft de huidige constructie het praktische voordeel dat de wethouders onderwijs in de meeste gevallen ook AB-lid van de GGD zijn (de vergaderingen van de BC zijn gekoppeld aan de AB-vergaderingen).

In andere regio's worden andere constructies toegepast zoals:

- Een aparte Regionaal Bureau Leerplicht/doorstroompunt waar leerplichtambtenaren en doorstroomcoaches in dienst zijn.
- Een constructie waarbij leerplichtambtenaren en doorstroomcoaches alleen toegang hebben tot gegevens van leerlingen uit de eigen gemeente.
- Onderbrengen bij een aparte afdeling van de GGD (waar ook de leerplichtambtenaren en doorstroomcoaches in dienst zijn).

Deze constructies komen waarschijnlijk niet overeen met de huidige wensen van onze gemeenten.

Risico's van het huidige construct voor de GGD

Het GGD-bestuur is door de huidige juridische constructie eigenaar van de CLR en verwerkingsverantwoordelijke.

Het functioneel beheer van het systeem is ondergebracht bij de gemeente Eindhoven en de financiële verrekening van de jaarlijkse kosten tussen de 21 gemeenten die hiermee gepaard gaan lopen via de gemeente Eindhoven (er zijn dus geen financiële stromen tussen GGD en de gemeenten wat betreft deze leerplicht- en doorstroompunttaken en het CLR). Tussen de 21 gemeenten is een financiële verdeelsleutel voor de jaarlijkse kosten afgesproken.

De GGD is hiermee dus het juridisch vehikel voor de wettelijke leerplicht- en doorstroompunttaken van de gemeenten terwijl leerplicht en voorkomen voortijdig schoolverlaten (taak doorstroompunt) geen kerntaak is van de GGD (met de uitvoering ervan heeft de GGD niets van doen).

Dit juridisch construct brengt bepaalde risico's met zich mee (zie analyse van de FG van de GGD).

Voor de directie en het bestuur van de GGD is dit aanleiding geweest om alternatieven voor het huidige juridische construct te onderzoeken. Het onderzoek naar alternatieven loopt en de resultaten zullen later met het GGD- bestuur gedeeld worden (streven: in het AB van december 2024). De besluitvorming en implementatie van een eventueel alternatief zal een lange doorlooptijd kennen omdat het een besluit van 21 colleges gaat vragen, een aanpassing van de gemeenschappelijke regeling GGDBZO vergt (met ook toestemming van de raden) en inregeltijd gaat vragen voor een eventuele andere of nieuwe rechtspersoon of een ander/nieuw samenwerkingsverband.

Totdat een ander juridisch construct gekozen en geïmplementeerd is, zal de GGD de meest urgente mitigerende maatregelen moeten nemen om de kans op of effecten van de risico's te minimaliseren.

De twee meest urgente mitigerende maatregelen zijn (advies FG GGD):

- De bestuurscommissie trekt de huidige mandaatregeling in en neemt een nieuwe mandaatregeling aan, waarin de colleges van B&W en niet de individuele ambtenaren worden gemandateerd.
- De GGDBZO sluit verwerkersovereenkomsten af met de gemeenten over de uitvoering van de leerplicht- en RMC-taken, welke van kracht blijven tot er een nieuwe juridische situatie is. GGD BZO heeft onder artikel 28 AVG een wettelijke verplichting verwerkersovereenkomsten af te sluiten met verwerkers.

De Peelgemeenten hebben aangegeven intensiever te willen samenwerken bij leerplicht en overwegen om leerplicht onder te brengen bij de Gemeenschappelijk Regeling Peelgemeenten. Deze ontwikkeling nemen we mee bij de zoektocht naar een nieuw juridisch construct.

Einde looptijd huidig contract met leverancier

Daarnaast staan we voor de situatie dat het contract met de huidige leverancier van de CLR eind 2024 afloopt (de termijn van 4 jaar en 2 extra verlengingsjaren is dan verlopen). Leerplichtambtenaren en doorstroomcoaches zijn tevreden met het huidige registratiesysteem.

Door advocatenkantoor Dirkzwagers is de optie onderzocht om een beroep te doen op de aanbestedingsvrijstelling.

Een beroep doen op de aanbestedingsvrijstelling is te verdedigen (vanwege technische redenen en hoge transitiekosten).

Een vereiste hierbij is wel dat de GGD als opdrachtgever en contractant voor aanbesteding/contractverlenging via Tendernet publiceert dat zij in deze situatie een beroep doet op de aanbestedingsvrijstelling (met onderbouwing). Hierbij zal ook worden aangegeven dat het een mogelijkheid is dat het opdrachtgeverschap op termijn over zou kunnen gaan naar een andere rechtspersoon/ personen of een ander samenwerkingsverband(en). Immers op het moment dat de verantwoordelijkheden en bevoegdheden overgaan naar een andere organisatie of andere organisaties, gaan ook de verplichtingen over naar die andere organisatie (waaronder het contract met de leverancier van de CLR).